

Yleisten kirjastojen neuvoston kokous – ajankohtaista opetus- ja kulttuuriministeriöstä

Lahti 12.4.2019
Leena Aaltonen

Ajankohtaista - kevät 2019

- Lasten ja nuorten lukemista ja lukutaitoa edistävä valtakunnallinen erityistehtävä
- Yleisten kirjastojen digihanke
- Alueelliset ja paikalliset kehittämishankkeet vuodelle 2020
- Muuta ajankohtaista

Lasten ja nuorten lukemista edistävien kirjastopalvelujen valtakunnallinen erityistehtävä

- Seinäjoen kaupunginkirjastolle 1.1.2020 alkaen
 - Erityistehtävän taustalla kansallisen lukutaitofoorumin 14.9.2018 julkaisemat suuntaviivat
 - Tehtävä annettu yleisiä kirjastoja koskevan lain (1492/2016) 9 §:n nojalla
 - Vuosittainen valtionavustus, enintään 200 000 €, VA-haku syksyllä 2019
 - Tehtävään ilmoittautui 10 kirjastoa
 - » Oulu, Seinäjoki, Pori, Turku, Tampere, Helsinki, Espoo, Vantaa, Porvoo, Joensuu

Lasten ja nuorten lukemista edistävien kirjastopalvelujen valtakunnallista erityistehtävää hoitavalla kirjastolla tulee olla:

- näyttöä lasten ja nuorten lukemisen ja lukutaidon **strategisesta** edistämisestä **paikallistasoa laajemmin**
- näyttöä **strategisesta, poikkihallinnollisesta yhteistyöstä** lasten ja nuorten lukutaidon edistämisessä
- näyttöä lasten ja nuorten lukemista edistävissä **verkostoissa** toimimisesta ja niiden johtamisesta
- näyttöä **innovatiivisesta ja vaikuttavasta** kokeilu- ja kehittämistoiminnasta paikallistasoa laajemmin
- näyttöä **kansallisesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä** lasten ja nuorten lukemisen edistämisessä
- tehtävän edellyttämää **monipuolista ja riittävää asiantuntemusta**

Lasten ja nuorten lukemista edistävien kirjastopalvelujen valtakunnallinen erityistehtävä

- lasten ja nuorten lukemista edistävien kirjastopalvelujen kehittämisen valtakunnallinen **koordinaatio ja tuki**
- lasten ja nuorten lukemista edistävän yleisten kirjastojen **valtakunnallisen toimijaverkoston** luominen ja johtaminen sekä verkoston **yhteistoiminnan aktiivinen** kehittäminen
- kirjastojen ja varhaiskasvatuksen, koulun sekä muiden lukemista edistävien toimijoiden **yhteistyörakenteiden ja yhteistyömallien** kehittäminen ja juurruttaminen
- yleisten kirjastojen yhteistyötahona toimiminen muun muassa opetushallituksen (Lukuliike-koordinaatio), Lukukeskuksen sekä muiden lukemista **edistävien kirjastoalan ulkopuolisten toimijoiden kanssa**
- lasten ja nuorten lukemista edistävien valtakunnallisten **kokeilujen ja kehittämishankkeiden** suunnittelu, toimeenpano ja seuranta sekä saatujen tulosten levittäminen ja jalkauttaminen
- lasten ja nuorten lukemista ja lukutaitoa edistävän **osaamisen kehittäminen** kirjastoissa
- kansallisen ja kansainvälisen **tutkimustiedon** seuranta ja levittäminen

Yleisten kirjastojen digihanke

- Lisämääräraha 860 000 €
 - **valtiovarainvaliokunnan lisäys TAE 2019, 29.80.30 (valtionavustukset yleisten kirjastojen toimintaan –kiinteä määräraha)**
 1. Kehitetään yleisten kirjastojen henkilöstön osaamista
 2. Vahvistetaan valtiovarainministeriön AUTA-hankkeen yhteydessä luotua toimintamallia, jossa korostuu mm. laaja yhteistyö eri toimijoiden kanssa

Digihankkeen tavoite

- (digi)syrjäytymisen ehkäiseminen
 - heikoimmin resursoitujen kirjastojen vahvistaminen keskiössä
 - » osaamisresurssit, laiteresurssit
 - eniten tarvetta, eniten apua –periaate
- Ks. Digitaalinen Suomi – yhdenvertainen kaikille <https://vm.fi/digi-arkeen-toimintakertomus>

Hankkeen sisältö

- Kehitetään yleisten kirjastojen henkilöstön osaamista
 - **digineuvontaosaamisen minimitason määrittely (palvelujen tuntemus, palvelujen käytön neuvonta ja opastus), YKN**
 - **minimitason määrittelyn pohjalta toteutettavat koulutukset**
- AUTA-hankkeen toimintamallin vahvistaminen kirjastoissa
 - **digituen tarjoajien toimintaverkoston tuntemus ja yhteistyön kehittäminen paikallisesti / alueellisesti**
 - **paikalliset ja alueelliset toimintamuodot ja hankkeet**
 - » innovatiiviset kokeilut, kirjastoautojen mahdollisuudet mm.

Hankkeen toteutus ja rahoitus

- Helsingin kaupunginkirjasto osana VAKE-tehtävää koordinoi hankkeen valtakunnallista suunnittelua, toteutusta ja viestintää kiinteässä yhteistyössä okm:n, vm:n, VRK:n, AKE-kirjastojen ja YKN:n kanssa
 - **erillinen valtionavustus 150 000 €**
- AKE-kirjastot vastaavat alueellisesta ja paikallisesta toimeenpanosta
 - **erillinen valtionavustus yht. 680 000 - 690 000 €**
- Hankkeen arviointi **20 000 - 30 000 €**
= 860 000 €

Hankkeen aikataulu

2019

tammikuu	määrärahan käyttösuunnitelman hyväksyminen, okm
helmikuu	suunnittelutapaamiset okm-vake, okm-vm valtionavustus (vake)
maaliskuu-huhtikuu	toimeenpanon valtakunnallinen suunnittelu ja koordinaatio (vake, YKN, VRK)
huhtikuu –toukokuu	valtionavustukset (ake-kirjastot); <u>hakuaika 17.4. – 10.5.2019</u> (kirjastoille tiedotetaan tarkemmin hausta s-postitse)
kesäkuu-elokuu	alueellisen toteutuksen suunnittelu (aket)
syyskuu-joulukuu	hankkeen toteutus (vake + aket)

2020

tammikuu-lokakuu	hankkeen toteutus
marraskuu- joulukuu	tulosten raportointi ja arviointi

Alueelliset ja paikalliset kehittämishankkeet vuodelle 2020

- Hakuaika
 - lokakuun loppu – joulukuun alku 2019
- Teemat
 - jatketaan vuoden 2019 teemoilla
 - » Lukemisen edistäminen
 - » Jatkuva oppiminen
 - » Aktiivinen kansalaisuus, demokratia, sananvapaus
 - » Laatu, vaikuttavuus, innovaatiot
 - varaudutaan hallitusohjelmasta mahdollisesti nouseviin uusiin teemoihin / painotuksiin

Muuta ajankohtaista

- Suomalais-venäläinen kulttuurifoorumi Tulassa 26.-29.9.2019
<https://www.kultforum.org/fi>
- Kulttuuriasiainneuvoksen virantäyttö
- OKM-strategia 2030
- Aluehallinto
- Tulevan hallituksen hallitusohjelman toimeenpanoon valmistautuminen

**OPETUS- JA
KULTTUURI-
MINISTERIÖ**

UNDERVISNINGS-
OCH KULTUR-
MINISTERIET

MINISTRY OF
EDUCATION
AND CULTURE